

Udviklingsplan

Lokal Udviklingsplan 2010 – 2020 (Revideret 2017)

- Historie
- Analyse
- Vision
- Strategi
- Handling

Elstrup/Elstrupskov
Landsbylaug

Indledning	2
Historie	2
Vision	7
Strategi	7
Handling	7
Afslutning	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

Indledning

Landsbylauget i Elstrup og Elstrupskov udarbejdede i 2008 en udviklings plan (LUP) for landsbyens udvikling. Dette skete i nært samarbejde med beboerne. I 2017 er denne udviklingsplan blevet opdateret.

I det efterfølgende, tages udgangspunkt i de historiske og nutidige forhold, de stedbundne og menneskelige ressourcer i området, for derefter at sammenfatte med aktuelle input og ønsker til fremtiden.

Historie

"Indgang" til Elstrup. Billedet er taget i 1977

Elstrup by

Elstrup er en meget gammel by. Ingen ved hvornår den blev anlagt. Den har altid lagt, hvor den ligger i dag, men bare under forskellige navn: Elefstorp og senere Elstrup. Navnet Elefstorp er opkaldt efter mandenavnet Elef.

Præcis år 1584 blev byen Bosted i Lysholm (Østerholm) ryddet efter Hertug Hans den yngres befaling. Området blev derefter pløjet til mark.

Alle Bosteds indbyggere flyttede da til Elstrup, og Elstrup blev da af den grund bygget MEGET større. Man siger at Elstrup blev en afløser for Bosted.

I 1788 blev stavnsbåndet opløst og bønderne blev frie. 4 gårde fra Elstrup flyttede ud til deres marker, hvilket i dag er kendt som Elstrupskov.

Billede af Elstrup Overby

Elstrup kommune

Elstrup/Østerholm var på et tidspunkt sin egen kommune. I gammel tid havde hver by deres egen kommune, med sin egen forstander (borgmester), regler og brand- og snefoged.

Forstanderen var byens overhoved og "politi". Han blev valgt ved en forsamling i Elstrup, hvorefter han sad på posten i 2 år.

Han skulle være ansvarlig for Elstrups økonomi, brandværn og vejene i hans kommune. Selvom det var godt at være forstander i Elstrup, var det bedre at være præst. Præsten regerede over forstanderen og han ejede mere jord og landejendomme. De personer som forpagtede præstens jord eller ejendomme skulle betale "tiende". Tiende var ligesom skat. De skulle give en tiendedel af deres årlige indkomst til præsten.

I Elstrup kommune var der også en brandfoged og en snefoged. En snefoged var den der stod tidligt op i vinterperioden, for at tjekke om vejene var sneet til. Hvis det var tilfældet, skulle han rundt til alle husene i Elstrup, for at fortælle mændene, at de skulle ud for at skovle sne. Det var en pligt som mændene havde.

En brandfoged var vist det vi i dag kalder en brandkaptajn. Brandkaptajnen var den der havde overblikket, når der var brand.

Så var der også en "prækkefoged". Prækkefogeden holdt øje med tiggerne som gik rundt og tiggede i Elstrup. Om aftenen gik prækkefogeden rundt i byen, for at finde tiggerne. Han tog tændstikker og lign. fra dem, så de ikke kunne lave unoder. Herefter blev de indlogeret i en halm lade, hvor de sov natten over.

I 1921 gik Østerholm- Elstrup- Egen sammen til et fælles sogneråd. Den sidste kommune- forstander i Elstrup var Christen Moos, der boede i Elstrup Overby.

Livet i Elstrup

Elstrup har været en aktiv by at være indbygger i. Der var en mangfoldighed af muligheder i denne lille by. Hver en mindre by havde alt hvad der var behov for erhvervsdrivende og bønder. Her var Elstrup ingen undtagelse. Når man tænker sig tilbage har der være jernbanestation, skole, mølle, kro, høker, bogbinder, smedie, bageri, sy pige, kogekone, cementstøberi, foderstof/brændselshandel og mange bønder.

Elstrup Station som blev bygget i 1895-97 lå på jernbanestrækningen mellem Sønderborg og Nordborg. Den blev brugt til vare og persontransport frem til 1933, hvorefter transporten blev overtaget af lastbiler og busser og med tiden fik man jo også personbiler i stedet for hestekøretøjerne. Stationsbygningen husede også stationsforstanderen.

Elstrup Mølle. I 1888 blev Egebjerg mølle, ved Østerholm solgt til Chr. Jakobsen, fra Skovby. Han ville flytte møllen til Elstrup. Her var der en del modstand angående placeringen af møllen pga. brandfare, og hestene var bange for vingerne når de drejede rundt. Omsider fik Jakobsen lov til at købe jord af naboen Hans Moos.

Nu begyndte nedbrydningen af møllen og efteråret 1888, stod møllen klar til at male korn i Elstrup. Jakobsen var en dygtig møller, han kørte 2 gange ugentligt til Sønderborg med rugmel til bagerne i Sønderborg og til flere bagere på Als. I 1890 blev der bygget et bageri til møllen. Den første bager her var bager Petersen, der senere købte, og lavede bageri i Elstrup Overby 29. Jakobsen drev møllen til sin død, og han havde kun en søn som solgte møllen.

I 1913, blev møllen solgt på tvangsauktion til møller Ernst Linow, og det er et barnebarn, som også hedder Ernst, der ejer møllen i dag. Møllen bliver ikke brugt som mølle i dag.

Elstrup Skole Den gamle skole i Elstrup lå over for møllen, Elstrup Overby 2. Det vides ikke hvornår den er oprette, men i 1678 nævnes den i kirkens regnskab efter den har modtaget hjælp til driften og dengang var det læreren der ejede skolen. Men da Østerholm også kom med ind under Elstrup skoledistrikt, blev den gamle skole for lille og en ny blev bygget på Firhøjvej i 1818, Christians Skole efter prins Christian, guvernør over Fyns Stift. Her var der opdelt i 2 skolestuer. De 3 mindste klasser i den ene og de store i den anden. Men dengang gik børn ofte kun i skole til de var konfirmeret, derefter kom de fleste ud at tjene som piger eller karle på gårdene. Skolen var aktiv indtil 1968.

Elstrup Kro har været drevet siden 1876, og har været brændt ned i 1883. Derefter blev den opført på den anden side af gaden, hvor bygningen stadig ligger i dag. Der har både været drevet kro og butik i bygningen. Der har været fortalt mange historier om de mange bryllupper, lottospil og fester der har været holdt på kroen i tiden frem til 1958 hvor man nedlagde kroen.

Dammen/Floden ligger på Damtoften og er i dag et mindre vandhul samt et lille jordstykke med legeplads til børnene.

Oprindeligt var det en mergelgrav og i "E'fluej" kunne der fiskes karusser tilbage i gammel tid. Den var så stor så der kunne løbes på skøjter der om vinteren. Men med tiden blev den fyldt op og kun brugt som branddam til lokale ildebrande.

Tingsted bæk, navnet er opstået, da der er tinghøje på begge sider af vejen ind til Lillemølle. Her har der fra gammel tid været afholdt tingmøder, som også ligger i nærheden af galgebakken oven for Hellesvang. Bækken mellem Elstrup og Hundslevs marker danner skel og er også skel mellem Als Nørherred og Als Sønderherred. Skælstenene står der endnu, trods der er flere gange har været nogen der kunne bruge dem.

55° breddegrad går også lige igennem Elstrup, så det er da også en ting vi kan være stolte af.

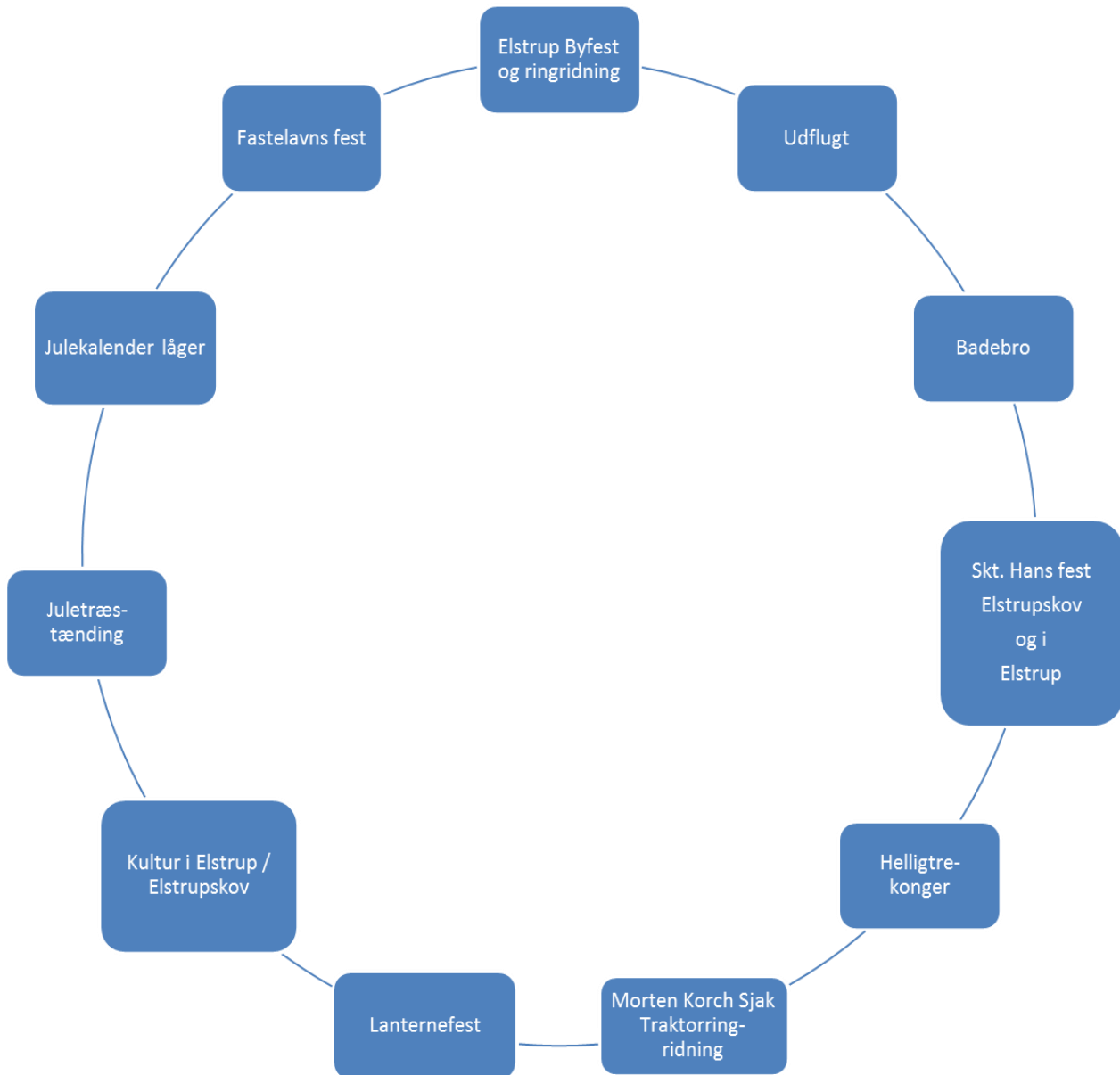
Den går ca. i skellet mellem Flædbækvej 19 og Flædbækvej 21.

Men i slutningen af 1960'erne begyndte mange at arbejde på Danfoss og kvinderne kom også ud på arbejdsmarkedet. Det ændrede livet i Elstrup. Fra før i tiden hvor aktiviteterne var i landsbyen og alle var hjemme, til en helt anden tilværelse hvor mange arbejdede ude og forlod landsbyen i dagtimerne. I dag kan vi stadig finde erhverv i Elstrup. Der findes frisør, vognmandsforretning, håndværker, dagplejer, porcelænsmaler, transportservice og handicapkøretøjsservice.

Tiderne ændrede sig og der blev også færre og færre gårde og husmandsbrug. Før havde de fleste jo et par køer, svin og høns. Ser man Elstrup i dag er der ingen dyrehold på gårdene i Elstrup by mere, kun markbrug, eller heste som hobby. Der findes stadig 2 aktive gårde i Elstrupskov med dyrehold og markbrug.

Elstrup og Elstrupskov kom med i vandværket i starten af 1970 og midten af 1970 og blev kloakeret i 1992. I 2011 blev der lagt fibernet i hele området som en af de første steder på Als.

Grafisk fremstilling af nuværende aktiviteter i området

Alle disse aktiviteter vil vi bevare. Der er i området yderligere to foreninger det er Jagtforeningen og Møllens Venner.

Med afsæt i historien og input fra borgerne i området, har vi formuleret en vision. En vision er en ledestjerne for udviklingen – en drøm og et mål om, hvor lokalsamfundet gerne vil hen.

Vision

Elstrup/Elstrupskov vil være kendt som et område med et stærkt sammenhold, et fast tømret fællesskab og stor rummelighed samt et aktivt lokalområde. Vi vil vise ansvarlighed for området og betyde noget for hinanden. Vi skal være åbne overfor nye samt vise interesse for hinanden. Snakke med hinanden, ikke om hinanden.

I Elstrup/Elstrupskov, vil vi gerne skabe alternative samlingssteder i landsbyen, som indbyder flere generationer til at mødes og være aktive sammen.

Alle skal have adgang til optimal information og hvad der sker i området. Informationen skal både være digital, mundtlig og skriftlig. Informationen skal sikre at områdets beboere føler, at de er en del af fællesskabet, samtidigt med at de virker som ambassadører og at der sker en positiv markedsføring.

Yderligere vil vi sikre en bred boligmasse og en optimal infrastruktur, der gør det muligt for forskellige aldersgrupper at bosætte sig her. Vi ønsker alle huse beboet og at vores område fremstår hyggeligt og indbydende.

Vi bor et naturskønt sted og vil tage vare på dette.

Strategi

Vi har et meget aktivt landsbylaug, der både selv kommer med ideer, men som også følger op på ideer fra de lokale. Det er bl.a. landsbylauget der sørger for at ansøge og eller er behjælpelig med at ansøge om midler til projekterne ved Kommunens udviklingspulje og ved andre relevante fonde. Alle borgere kan igangsætte projekter, men for at få projekterne fuldført kræver det at borgerne er engageret og er villige til at gøre en aktiv indsats. Alt dette med det formål, at gøre Elstrup/Elstrupskov til en indbydende, attraktivt og imødekommende landsby at bosætte sig i, for såvel unge som gamle.

Handling

Vi vil arbejde på at få samlings steder for at skabe sammenhold, fællesskab og rummelighed. Vi ønsker at vores infrastruktur skal blive bedre og vi vil have gode muligheder for at tiltrække nye beboere.

Beboerne i området er kommet med mange gode forslag til steder, hvor der kan etableres fælles væresteder. Vi har pt. faciliteter som vi kan leje til vores lokale arrangementer. Vi vil dog gerne arbejde for at få et mere permanent sted eller et medborgerhus, hvor det altid er muligt at samles.

Et emne for et medborgerhus er møllen. Møllen er i dag privatejet. Møllens Venner har givet udtryk for at planen med møllen, på langt sigt, er at den overgår til en selvejende fond. Herefter er det planen at et møllelaug skal stables på benene. Planen er at caféen, og den tilhørende stald skal indgå, som et naturligt samlingssted, for byens befolkning.

Noget af det vi også lægger vægt på i området er at få folk ud i naturen. Derfor vil vi etablere en lege-/sansehøve med bålsted – boldbane og petangue bane.

Vores Infrastruktur skal være med til at øge sikkerheden i området. Der vil blive forsøgt etableret bedre forhold for alle, unge som gamle, Eksempelvis bedre lys forhold på vores cykelsti, forsvarlige veje, bedre sikkerhedsforanstaltninger ved krydset Fynshavvej – Lammehaven – Elstrup.

Det skal være godt at bo på landet. Hver landsby i kommunen har sin egen identitet som skal styrkes og det behøver ikke at udelukke nyt byggeri og nye anlæg i Elstrup / Elstrupskov. Vi vil gerne have foretaget en revision af landsbyens afgrænsninger, for at afdække nye bygge muligheder.

Afslutning

Vi har alle ideer og forslag til små projekter og aktiviteter i området, og det er stort set kun fantasien der sætter grænser. Det er derfor vigtigt at folk støtter op om de ting der bliver lavet for at aktivitetsniveauet forbliver så højt som muligt, så lysten til nye ting altid vil være der. Alle aktiviteter skal derfor reklameres så meget så muligt så alle ved hvad der sker. Informationen vil foregå igennem hjemmeside samt tavler rundt i byen. Bylauget skal derfor inspirere til nye projekter samt mulige aktiviteter løbende.

Tak for input og deltagelse ved udarbejdelse af dette fremtidige værktøj, der skal virke til hjælp for udviklingen i Elstrup og Elstrupskov

Landsbylauget repræsenteret ved:

Jette Andersen

Bente Thomsen

Vita Kock

Carsten Andersen

Solvej Christensen

Klaus Iskov

Gretel D. Jørgensen

På billedet mangler Carsten Andersen

FremmedART der rykker

Landsbyerne i Sønderborg har sagt ja til at få en fremmed skulptur på besøg i et år. Et ja som viser, at landsbyerne er levende og blomstrende miljøer, der er åbne over for nye indtryk og nye gæster. Samtidig illustrerer skulpturerne fysisk, at landsbyerne i Sønderborg er forbundne, og at de er en del af en globaliseret verden.